

Van: [Mudde, Rien](#)
Aan: [Mudde, Rien](#)
Onderwerp: FW: Overlast landen toestellen
Datum: woensdag 10 juli 2019 14:01:22

Van:

Verzonden: woensdag 10 juli 2019 13:29

Aan: Lw.Communicatie@mindef.nl; gfveldman@gmail.com; g.verf@chello.nl; Mudde, Rien <rien.mudde@rijksoverheid.nl>

Onderwerp: Re: Overlast landen toestellen

Beste vliegbasis,

Bedankt voor uw uitgebreide toelichting, dit waarderen wij.

Graag geven wij nog wel aan dat wij niet beweren dat de vliegbasis fout zit met zijn vliegbewegingen, we vragen ons echter af waarom dit nu zo plotseling gebeurd. Dit hebben wij - buiten FrysianFlag om (en dan alleen de zwaardere toestellen) - nog niet eerder meegemaakt. En wanneer stopt dit of is dit structureel?

Fijn dat u de melding meeneemt, zou u ook willen opnemen dat wij hier geluidspieken tot 100 db beleven en dat terwijl we de toestellen niet zien aankomen en laag vliegen. Deze combinatie maakt het juist zo vervelend. Dat er incidenteel een F-16 normaal over onze boerderij vliegt is overigens geen enkel probleem, maar dit is structureel anders. Het schijnt lastig te zijn om de intensiviteit van het geluid via de mail over te brengen.

Als u wilt hoeft u niet meer te reageren op onze mail. Wij hebben de conclusie al eerder getrokken (Jamie Toll weet ervan) dat wij gaan verhuizen vanwege het toenemende geluid door afwijkende (en meer) vliegbewegingen. We hadden een droom, maar zo wonen willen we de kinderen en onszelf niet aandoen. Momenteel staat onze boerderij in de stille verkoop, in mei 2020 officieel. In en in triest, maar zo gaat het niet voor ons. We horen helaas veel meer mensen over de toename van het lawaai. Wij zwijgen vanaf nu.

PS 1. Bedankt ook voor uw tip inzake de werking van het klachtenformulier. Al onze eerdere pogingen zijn verlopen via Google Chrome. Ook de eerdere live-test met Jamie Toll. Misschien gaat er technisch toch iets niet helemaal goed, maar is voor ons niet meer relevant.

PS 2. We hebben dit bericht ook even breder in de cc. verstuurd. Wellicht is het goed dat men iets meer meekrijgt van 'een gevoel'. Verder puur ter informatie.

Het gaat u allen goed.

Op wo 10 jul. 2019 om 11:54 schreef <Lw.Communicatie@mindef.nl>:

Geachte familie,

Naar aanleiding van uw email hebben we navraag gedaan bij de luchtverkeersleiding en de vliegers naar het door u waargenomen vlieggedrag.

Zij herkennen zich niet in het door u geschetste beeld en geven aan dat zij de geldende procedures volgen.

Om dit te verifiëren hebben we aan Bureau Geluidshinder, Zonering en Rapportage (BGZR) gevraagd om een analyse te maken van het vlieggedrag vanaf vliegbasis Leeuwarden. Zij geven aan dat op een enkeling na zowel luchtverkeersleiding als ook de vliegers zich netjes aan de procedures houden. Deze enkeling is overigens niet in overtreding, want die vliegt binnen het zogeheten routespreidingsgebied.

Routespreidingsgebied? Dat is het gebied waarbinnen gevlogen mag worden en dit is vastgelegd in een 'routeboek' dat weer gekoppeld is aan het Luchthavenbesluit. In het Luchthavenbesluit staat wettelijk vastgelegd wat wij als vliegbasis Leeuwarden wel en niet mogen. In het midden van dit gebied ligt een 'nominaal grondpad', een vliegroute in de vorm van een lijn. Links en rechts van deze lijn is er ook ruimte om te vliegen, want vliegen over een vaste lijn is bijna onmogelijk (een vliegtuig kan bv door de wind van zijn route afgeduwd worden, zelfde ondervind u in uw auto als u te maken krijgt met storm of rukwinden).

Uw huis staat niet onder het 'nominale grondpad', maar wel binnen het routespreidingsgebied. Om die reden komen er dus vliegtuigen over uw huis op het moment dat er veel vliegbewegingen plaatsvinden vanaf vliegbasis Leeuwarden. Uw constatering is dus goed geweest, echter het valt wel binnen de wettelijke kaders waaraan wij ons moeten houden.

Meer informatie hierover vindt u onder andere in het document 'Geluidsbelasting rondom vliegbasis Leeuwarden in 2018', te downloaden via deze link:

www.defensie.nl/downloads/rapporten/2019/05/24/geluidsbelasting-rondom-vliegbasis-leeuwarden-in-2018

Verder gaf u aan meermaals last te hebben van straaljagers die boven of rondom uw huis extra gas geven tijdens het landen. Dit kan inderdaad voorkomen en als dat boven uw huis gebeurt, dan is dat best even schrikken. Wij snappen dat heel goed en vinden het ook vervelend dat u dit overkomt. Helaas is het inherent aan het vliegen en dus onvermijdelijk. Er zijn tientallen factoren die invloed hebben op de manier waarop een vlieger met zijn vliegtuig een landing inzet, de vlieger heeft hier niet altijd invloed op en zal waar nodig moeten bijsturen of gas moeten geven om op een veilige manier te kunnen landen. Dat is namelijk voor ons het belangrijkste, de veiligheid van onze mensen en van de mensen in onze omgeving.

Ter afsluiting, we hebben onderzoek gedaan naar de oorzaak van het feit dat u geen klachten via het klachtenformulier kunt indienen. We hebben zowel de systeemkant als de routing en het klachtenformulier zelf laten doorlichten en hierin geen fouten kunnen ontdekken die het feit dat u geen klachten via het klachtenformulier kan aanmaken verklaren. De enige tip die wij u mee kunnen geven is om het via een andere internetbrowser te proberen (bv Google Chrome of via Safari (Apple, mocht u deze hebben)). We hebben nu een aantal keren via email uw klachten aangenomen, maar dat is niet de bedoeling. We hopen dan ook dat het met de tip die we u hebben gegeven wel lukt. Onderstaande melding hebben we in het systeem aangemeld via nummer LW14390 en met dit bericht afgehandeld. Uw melding wordt dus aangeboden via onze rapportage aan de COVM-commissie.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hartelijke groeten,
Sectie Communicatie vliegbasis Leeuwarden

Van: >

Verzonden: maandag 1 juli 2019 10:21

Aan: %Lw Communicatie, CLSK/LW/P&BV/COMM <Lw.Communicatie@mindef.nl>

Onderwerp: Re: Overlast landen toestellen

Goedemorgen,

Een laatste reactie hoor, maar het toestel dat zojuist landde (10:17 uur) was echt niet normaal. Onze boerderij trilde op z'n grondvesten.
Wij begrijpen niet dat dit zo moet, zo gaat het landen vrijwel nooit. We zullen er helaas ook geen antwoord op krijgen.

Vriendelijke groet,

Op di 25 jun. 2019 om 20:14 schreef >:

Beste basis,

Dank voor de uitgebreide toelichting. Het geschetste beeld is ons wel bekend, maar we zien daar sinds de afgelopen week een duidelijk kentering in. Dat was eigenlijk onze vraag, waarom dit nu zo plots gebeurd en hiermee de overlast voor ons flink laat verhogen (conform sommige toestellen die Frysian Flag vlogen). De normale bochtjes zijn we wel gewend, maar dit geeft veel meer onrust en lawaai. Ook de hoogtes zijn variabel.

Excuses dat we via de mail communiceren, het formulier laat ons kennelijk niet meer toe, maar dit werkt ook goed ;-)

Vriendelijke groet,

Op di 25 jun. 2019 om 15:43 schreef <Lw.Communicatie@mindef.nl>:

Beste familie,

Dank voor uw bericht. Goed dat u contact zoekt over de geconstateerde vliegbewegingen. De richting waarop vliegtuigen opstijgen en landen heeft inderdaad met de wind te maken, op de dag van uw melding kwam de wind uit west/zuidwest. Dat verklaart waarom de landing over Stiens werd ingezet. Verder vliegen de toestellen per vier naar de oefengebieden, doen daar hun training en vliegen dan vervolgens met zijn vieren terug. Op het moment dat ze bij de vliegbasis aankomen breken ze één voor één uit de formatie om zodoende genoeg onderlinge ruimte te creëren om veilig en met voldoende afstand van elkaar te kunnen landen. Zodra het vliegverkeer drukker wordt, zal de afstand tussen de toestellen automatisch ook groter worden. We willen namelijk dat de toestellen veilig landen en doen dit zeker niet om u te pesten.

Tenslotte dan het corrigeren in de bocht. Dit is een basisprincipe van vliegen. Zodra een vliegtuig een bocht maken komt er meer wind en dus weerstand (in het Engels heet dit **Drag**) op het toestel te staan. Om ervoor te zorgen dat het toestel dan niet uit de lucht valt geeft de vlieger gas erbij (in het Engels heet dit **Thrust**), totdat het vliegtuig uit de bocht is en daardoor minder weerstand te verduren krijgt.

Op basis van uw omschrijving hebben wij geconstateerd dat er geen sprake is geweest van een afwijkende vliegroute, maar van normale vliegbewegingen.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hartelijke groeten,
Sectie Communicatie vliegbasis Leeuwarden

Begin doorgestuurd bericht:

Van: >
Onderwerp: Overlast landen toestellen
Datum: 21 juni 2019 om 14:24:15 CEST
Aan: Vliegbasis Leeuwarden
<vliegbasisleeuwarden@gmail.com>

Beste vliegbasis,

De gehele week landen de toestellen over Stiens, dit zal vast door de westenwind te maken hebben. Het valt ons op dat deze week veel toestellen vrijwel pal over onze boerderij vliegen en sommige zelfs verder. Dit gebeurt eigenlijk alleen bij bepaalde vliegtuigen die FrysianFlag vliegen. In de bocht wordt er gecorrigeerd wat veel lawaai veroorzaakt. Is er een specifieke reden waarom de toestellen de afgelopen 5 dagen een afwijkende landingsroute vliegen?

We vernemen graag van u.

Vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.